

Βασίλης Χολέβας
Παιδαγωγός - Νομικός
Θεσσαλονίκη

**Το πάθος του τζόγου και πώς θα
απαλλαγείς αποτελεσματικά (Χαρτοπαι-
ξία, καζίνο, ηλεκτρονικά,
λαχειομανία, χρηματιστηριομανία κ.λ.π.)**

Εισαγωγή

Όλοι γνωρίζουμε ότι ο άνθρωπος περιτριγυρίζεται από πολλά πάθη. Ναρκωτικά, τσιγάρο, αλκοολισμό και πολλά άλλα. Ένα όμως από αυτό, το πιο δύσκολο ίσως, ύπουλο, επικίνδυνο και καταστροφικό είναι το πάθος του τζόγου.

Είναι γνωστό από την αρχαιότητα σ'όλον τον κόσμο και έχει καταστρέψει άπειρα νοικοκυριά. Εδώ δε θα διαπραγματευθούμε τις φυσιολογικές περιπτώσεις, το απλό χαρτάκι που παίζουμε πού και πού και χωρίς χρήματα, "για την πλάκα μας", ή τις αθώες μορφές τζόγου, ένα προ-πό την εβδομάδα κ.λ.π., αλλά τον τζόγο που πήρε τη μορφή πάθους, ναρκωτικού, εθισμού, εξάρτησης και ο άνθρωπος είναι πλέον έρμαιο αυτού του πάθους. Το διευκρινίζω αυτό απ' την αρχή. Δεν θέλω να είμαι απόλυτος, μόνο το καταστροφικό μας ενδιαφέρει εδώ.

Τι είναι ο τζόγος

Δεν ξέρω αν υπάρχει πουθενά επίσημος ορισμός, αλλά είναι η επιθυμία να κερδίσεις χρήματα εύκολα, με τη βοήθεια της τύχης, αλλά και της δικής σου μαεστρίας, σε διάφορα τυχερά παιχνίδια. Όταν όμως αυτό πάρει τη μορφή πάθους, αναπτύσσονται περίεργοι και πολύπλοκοι μηχανισμοί στο εσωτερικό του ανθρώπου, μηχανισμοί που προκαλούν εξάρτηση και το άτομο αδυνατεί πλέον να ζήσει, αν περάσει μία ημέρα και δεν "τζογάρει". Αρχίζει να αισθάνεται άγχος, δυσφορία, ταχυκαρδία, ιδρώτας τον περιλούζει, νευρικότητα αναπτύσσεται, αισθάνεται αμη-

χανία και η επιθυμία να πάει να παίξει γίνεται ακατανίκητη. Κάνει τότε τα πάντα για να βρει χρήματα να πάει να παίξει. Αν δε βρίσκει και είναι προχωρημένο πολύ το πάθος του, μπορεί να κάνει το παν για να βρει. Θα ζητήσει να δανεισθεί από τους γονείς του, αν δεν του δώσουν θα τσακωθεί άγρια μαζί τους, θα ζητήσει από τη γυναίκα του κι αν ξέρει ότι έχει και δεν του δίνει, αλλοίμονό της, μπορεί να ζητήσει και από τα παιδιά του ακόμα, από τις οικονομίες τους, ξεπερνώντας πάντοτε τη ντροπή που αισθάνεται. Το πάθος του νικάει τη ντροπή και την αξιοπρέπεια. Εκείνες τις στιγμές που κάνει σαν τρελός να βρει χρήματα, παίρνει ύφος άγριου θηρίου, είναι αγνώριστος, δεν είναι ο εαυτός του, γίνεται άλλος άνθρωπος και τελικά είναι αξιολύπητος και προκαλεί τον οίκτο. Θα βρει τελικά χρήματα, θα πάει να παίξει, θα τα χάσει όλα ως συνήθως, θα γυρίσει το πρωί σπίτι κουρέλι και θα υποσχεθεί στους γύρω του για χιλιοστή φορά ότι "δε θα ξαναπαίξει", φράση που κανείς δε θα τη δώσει σημασία. Και πράγματι. Όταν νυκτώσει, θα επαναληφθεί το ίδιο σενάριο και πάλι, που ανέφερα πριν όπως το περιγράφει και ο Ντοστογιέφσκι στο βιβλίο του "ο χαρτοπαίκτης".

Οι χαρτοπαίκτες, καζινόβιοι, ηλεκτρονόβιοι κ.λ.π. είναι μόνιμως χρεωμένοι, χρωστάνε λεφτά σ' όλους τους φίλους, αλλά κάθε φορά ανακαλύπτουν και νέους δανειστές που με πληθώρα λόγων καταφέρνουν να τους πείθουν. Πολλοί έχουν δανείσει πολλά χρήματα σε χαρτοπαίχτες κ.λ.π., αλλά τα έχασαν για πάντα. Ο τζογαδόρος όταν τους βλέπει αυτούς τους δανειστές, λέει τα ίδια λόγια : "αυτήν την εβδομάδα θα κερδίσω σίγουρα χρήματα και θα σε ξεχρεώσω". Αν δε βρει πουθενά χρήματα προκειμέ-

νου να ξεφύγει από το σύνδρομο στέρησης, μπορεί να καταφύγει ακόμα και σε τοκογλύφο. Η οικογένειά του δεν έχει ούτε ψωμί να φάει. Η σύζυγός του έχει φθάσει σε απόγνωση βλέποντας τα παιδιά να πεινάνε, να μην έχουν ένα ρούχο να βάλουν ή ένα τετράδιο ν' αγοράσουν. Μπορεί ο "παίκτης" να έχει καλή δουλειά, αλλά αυτό δεν αλλάζει τίποτα. Λίγα βγάζει, λίγα παίζει, τα χάνει όλα. Πολλά έχει, πολλά παίζει, τα χάνει όλα. Η σύζυγος συνέχεια σκέφτεται το χωρισμό και όντως μετά από πολύχρονη υπομονή, το παίρνει απόφαση, παίρνει τα παιδιά και πάει στους γονείς της να συνεχίσει τη ζωή της και να μεγαλώσει τα παιδιά. Τότε είναι που ο χαρτοπαίκτης γίνεται και πότης, (αλκοολικός πολλές φορές), είναι μονίμως "χασούρης", διότι συν τοις άλλοις το μυαλό του ποτέ δεν είναι καθαρό. Κάποια στιγμή έρχεται και το αναμενόμενο από καιρό. Οι δανειστές του, βγάζουν το σπίτι του στο σφυρί, (πλειστηριασμό). Χάνει λοιπόν και το σπίτι του, έχει ήδη χάσει γυναίκα και παιδιά (που ούτε να τον βλέπουν θέλουν), πιθανόν να τον απέλυσε και ο εργοδότης διότι αργούσε στην εργασία το πρωί, (φυσικό είναι αφού ξενυχτά όλο το βράδυ παίζοντας), έχει χάσει τους φίλους με τη συμπεριφορά του και τελικά τι του έμεινε ; Τίποτα !

Τότε είναι που κινδυνεύει από κατάθλιψη και συχνά κάνει σκέψεις για αυτοκτονία. Σπάνιο να βρεις εξαρτημένο παίκτη που να μην έχει κάνει σκέψεις αυτοκτονίας, να γλυτώσει από τη ντροπή, το διασυρμό, τον πόνο τον ψυχικό, το στίγμα του αποτυχημένου και από το ίδιο το σύνδρομο στέρησης. Μερικοί τελικά βρίσκονται κάπου σε μια ακτή "ξεβρασμένοι από τη θάλασσα" σε τυμπανιαία κατάσταση, κάποιοι άλλοι πηδάνε από τον 5^ο όροφο

κ.λ.π. κ.λ.π. Τα διαβάζουμε στις εφημερίδες. Όσοι μένουν για να ζήσουν, κάποιοι απ' αυτούς ίσως γίνουν στο μέλλον "ρακοσυλλέκτες". Μερικοί από τους ρακοσυλλέκτες που βλέπουμε καθημερινά, κάποτε ήταν ευκατάστατοι, αλλά να μια αιτία για κάποιους απ' αυτούς που συλλέγουν σκουπίδια ! Σε συνεντεύξεις που έχουν πάρει εφημερίδες και περιοδικά από ρακοσυλλέκτες, για το πώς έφθασαν εκεί, συχνά αναφέρεται το πάθος του τζόγου και ότι πριν ήταν ευκατάστατοι. Άλλοι δε θα γίνουν βέβαια ρακοσυλλέκτες, αλλά θα βρουν ύποπτα επαγγέλματα, επαγγέλματα της νύκτας, για να βρίσκουν ένα ποσό να παίζουν κάθε φορά. Σπάνιο να μείνει η σύζυγος και τα παιδιά για πάντα κοντά στο χαρτοπαίκτη, για να μην καταστραφούν κι αυτοί τελείως. Η μοναξιά και η καταστροφή είναι το μέλλον κάθε χαρτοπαίκτη ή παθιασμένου τζογαδόρου.

Οι ψυχικοί μηχανισμοί του τζόγου

Τι είναι όμως αυτός επιτέλους ο τζόγος και έχει τόση εξαρτητική δύναμη ; Για την ηρωίνη ξέρουμε : είναι το όπιο, για το τσιγάρο ξέρουμε, είναι η νικοτίνη, για τον αλκοολισμό είναι το αλκοόλ, εδώ τι είναι τέλος πάντων ; ο τζογαδόρος δεν παίρνει χημικές ουσίες ή ναρκωτικά.

Λάθος ! Μεγάλο λάθος ! Χημικές ουσίες εξαρτησιογόνες παίρνει και ο μανιακός τζογαδόρος. Ακούγεται τρελό, ξέρω. Αλλά ας πά-
ρουμε τα πράγματα απ' την αρχή. Ο οργανισμός του ανθρώπου μπορεί και ο ίδιος να παράγει και παράγει ελαφρές ναρκωτικές ουσίες τύπου μορφίνης, πρόκειται για τις ενδορφίνες, που ο χημικός τύπος και η χημική δομή τους, μοιάζει πολύ με τη μορφίνη.

Αυτές, (οι ενδορφίνες), προκαλούν μια ευφορία στον οργανισμό και τις χύνει ο εγκέφαλος όταν υπάρχει λόγος. Όταν ο χαρτοπαίκτης ή ο τζογαδόρος κερδίζει, χύνονται τέτοιες ουσίες που του προκαλούν ευφορία. Εθίζεται σιγά σιγά σ' αυτές (ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία και προσωπικότητα του παίκτη βέβαια, άλλοι έχουν μεγαλύτερη, άλλοι μικρότερη προδιάθεση για να εξαρτηθούν), και έτσι θέλει κάθε βράδυ να νιώσει αυτή την ευφορία. Βέβαια υπάρχουν και άλλοι μηχανισμοί σαν τον ανωτέρω που μπαίνουν σ' ενέργεια για να εξαρτηθεί ο τζογαδόρος αλλά δεν είμαι ειδικός εγώ για να τις αναπτύξω. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι η εξάρτηση του τζογαδόρου είναι τεράστια. Γι' αυτό δύσκολο ένας χαρτοπαίκτης ή φανατισμένος τζογαδόρος ν' απαλλαγεί. Η απαλλαγή έρχεται μόνο σαν "μοιραία συνέπεια", όταν δηλαδή καταστραφεί τελείως και δεν μπορεί πλέον ούτε μία δραχμή να βρει να παίζει. Ακόμα και να κερδίσει ο τζογαδόρος, δεν βρίσκει δύναμη να φύγει με τα λεφτά, θέλει να παίζει συνέχεια (όπως ο μανιώδης καπνιστής που θέλει πάντα ένα τσιγάρο στο στόμα, δηλαδή τέσσερα πακέτα την ημέρα), έτσι στις επόμενες παρτίδες τα χάνει πάλι όλα. Μετά βέβαια θα ψιθυρίζει συνέχεια : "μα τι βλάκας είμαι, γιατί δεν έφευγα όταν κέρδιζα 2.000.000 δρχ.:". Αλλά και να έφευγε με τα 2.000.000 δε θα κέρδιζε τίποτα, γιατί το επόμενο βράδυ, θα τα έπαιζε και θα τα έχανε πάλι. Είναι σε φαύλο κύκλο.

Πώς να απαλλαγεί από την εξάρτηση του τζόγου

Κατ' αρχήν να ρωτήσουμε : μπορεί ν' απαλλαγεί ; Η απάντηση είναι : ναι, μπορεί αλλά δύσκολα. Απαλλάχτηκαν πολλοί

πριν καταστραφούν ; η απάντηση είναι λυπηρή : ναι, αλλά πολύ λίγοι. Οι περισσότεροι καταστράφηκαν ολοκληρωτικά πρώτα. Δεν είμαι απαισιόδοξος, αλλά εσύ φίλε μου, ας είσαι στους λίγους που απαλλάχτηκαν. Γιατί να είσαι στους πολλούς ; από εσένα εξαρτάται.

Τι πρέπει λοιπόν να κάνει για να απαλλαγεί ; Πριν απ' όλα να συνειδητοποιήσει ότι είναι άρρωστος, ότι είναι εξαρτημένος και ότι η ολοκληρωτική καταστροφή του, είναι καθαρά θέμα χρόνου. Κατά τα άλλα είναι σίγουρος ο όλεθρος. Μη νομίζουμε ότι είναι εύκολη αυτή η συνειδητοποίηση. Δεν μιλώ απλώς να γνωρίζει, αλλά να συνειδητοποιήσει, να το πιστέψει. Αν λοιπόν συνειδητοποιήσει ότι είναι βαριά εξαρτημένος, τότε πρέπει και να θέλει να ελευθερωθεί από το πάθος. Ούτε αυτό είναι δεδομένο γι' αυτόν επειδή είναι για εμάς. Πολλοί δε θέλουν ν' απαλλαγούν, αρνούνται. Αν λοιπόν θέλει, τότε ας αρχίσει μεθοδικά τη διαδικασία "απόσβεσης" του τζόγου από εγκέφαλο και νευρικό σύστημα. Ο τζόγος προκάλεσε "μάθηση" σ' εγκέφαλο και νευρικό σύστημα, λόγω και των πολλών επαναλήψεων, έτσι αν δεν παίξεις ένα βράδυ, θα είσαι αναστατωμένος. Μην παίξεις λοιπόν καθόλου. Κόψτο αυτή τη στιγμή. Όταν σουρουπώσει, θα αρχίσει το φοβερό σύνδρομο στέρησης. Να το υποστείς με καρτερία και κουράγιο, όσο κι αν τρέμεις και πονάς ψυχικά, 7 μέρες κρατά το στερητικό σύνδρομο (εφόσον δεν παίξεις ούτε μία φορά), και μετά αρχίζει σιγά-σιγά η απόσβεση του τζόγου από εγκέφαλο και νευρικό σύστημα. Σε 20 μέρες δε θα έχεις κανένα πρόβλημα. Θα έχεις απαλλαγεί τελείως. Κλείσε τις πύλες του οχυρού σου για 5 μέρες, ασχολήσου με άλλα ενδιαφέροντα, μη φοβάσαι το καμίνι των

στερητικών συμπτωμάτων, να θυμάσαι ότι 5 μέρες κρατά και μετά από κάθε μέρα θα αδυνατίζει συνέχεια και σε 20 ημέρες, τέλος όλα. Δωσ τα "όλα για όλα", "ελευθερία ή θάνατος", ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ ! Αυτή θα είναι μόνιμη απάντηση στις πιέσεις του στερητικού συνδρόμου. Παράλληλα, αυτές τις 5 ημέρες δε θα σκέφτεσαι καθόλου το τζόγο, μόλις το μυαλό σου σκέφτεται αυτό, άλλαξε σκέψεις και σκέψου κάτι ευχάριστο ή ένα σχέδιο που έχεις για τη ζωή σου. Ξέρω ότι ο ψυχικός πόνος θα είναι αφόρητος. Ξέρω τα συμπτώματά σου. Τα περιγράφει τέλεια ο Ντοστογιέφσκι στον "χαρτοπαίκτη". Ξέρω τί ψυχική οδύνη θα περάσεις για πέντε νύχτες. Αλλά αυτό είναι όλο. Θα κάνει τον 5ήμερο κύκλο του ο εθισμός και μετά θ' αρχίσει σαν τον πυρετό, να κατεβαίνει σταδιακά. Αλλά προσοχή ! Ούτε μία φορά δεν πρέπει να παίξεις ! Ούτε μία ! Φθάνει μια φορά και πάει χαμένος ο αγώνας σου. Έκανε πάλι μάθηση το νευρικό σου σύστημα. Μετά, απ' την αρχή πάλι. Αφού περάσουν και οι 20 ημέρες θα αισθάνεσαι τελείως καλά. Πρόσεξε. Κόψε όλους τους χαρτοπαίκτες φίλους για να μην ακούς για τζόγο. Μόνο με μη χαρτοπαίκτες κάνε για ένα διάστημα παρέα ! Έχει πολύ μεγάλη σημασία αυτό. Όσο και αν σε παρακαλέσουν, έστω και μετά από 1 χρόνο μη παίξεις. Μην παίξεις ποτέ πια στη ζωή σου, ούτε μια φορά, γιατί θεωρείσαι πια ότι έχει προδιάθεση στο τζόγο. Κάποιοι κόψανε για 10 χρόνια το χαρτί ή άλλου είδους τζόγου, έπαιξαν για μία φορά και αυτό ήταν. Ξανάρχισαν τα ίδια. Μη δείξεις επιπολαιότητα και ανωριμότητα, και πεις : για 5 χρόνια δεν έπαιξα ποτέ, ε, ας παίξω μία φορά, τι θα πάθω ; Κι όμως πολλά μπορείς να πάθεις. Μην αισθάνεσαι παντοδύναμος. Κανείς μας δεν είναι παντοδύναμος,

όλοι είμαστε ευάλωτοι στις παγίδες της ζωής και στα πάθη. Νάσαι ρεαλιστής.

Τα είδη του τζόγου

Χαρτοπαιξία

Η χαρτοπαιξία είναι μια λέξη και έννοια πολύ βαριά φορτισμένη. Η έννοια αυτή έχει ταυτισθεί στο λαό με καταστροφές, διαλύσεις σπιτιών, εγκλήματα και μύρια όσα κακά. Εκβιασμοί, νομοί της νύχτας, χαρτοπαικτικές λέσχες, όλα ακούγονται άσχημα σε ένα νοικοκύρη άνθρωπο. Θύματά της άνδρες και γυναίκες. Περνούν ολόκληρες νύχτες γύρω από το τραπέζι με την πράσινη τσόχα. Κάποιος γνωστός μου χαρτοπαίκτης μου έλεγε : "δεν μπορείς να φαντασθείς τι γρήγορα περνά η ώρα όταν χαρτοπαίζεις. Αρχίζεις στις 12 τα μεσάνυχτα και φθάνει 8 το πρωί χωρίς να το καταλάβεις". Τον ρώτησα αν νυστάζουν καθόλου. Η απάντηση ήταν : "καθόλου νύστα. Άλλωστε τα τσιγάρα και οι φραπέδες πάνε σύννεφο. Η αγωνία (γλυκιά ή κακιά), σε κρατά ξύπνιο. Έχω παίξει 48 ώρες ασταμάτητα. Όχι ότι γίνεται συνέχεια, αλλά γίνεται." Εννοείται ότι μετά θα κοιμούνται 24 ώρες και θα είναι πτώματα ή ανθρώπινα ράκη.

Όμως μόλις συνέλθουν, ξανά στην πράσινη τσόχα. Πότε δουλεύουν ; πού βρίσκουν λεφτά να παίζουν κάθε βράδυ ; Όταν είσαι έρμαιο του πάθους σου, όλα αυτά βρίσκεις τρόπο να τα λύσεις, με θεμιτούς ή αθέμιτους τρόπους. Αν πάνω στο "παιχνίδι" τελειώσουν τα λεφτά, δανείζονται. Πολλές φορές με δυσβάσταχτους όρους. Έτσι αρχίζει το κυνήγι των δανειστών. Απειλές, ε-

κβιασμοί και καμιά φορά και δολοφονίες. Στον κόσμο της νύχτας αυτά συμβαίνουν και τα γνωρίζουμε όλοι. Το θέμα είναι : τι μπορεί να κάνει ο χαρτοπαίκτης για να νικήσει το πάθος ; το καλύτερο για όλους μας είναι βέβαια ποτέ να μην παίζουμε με χρήματα, αλλά για να περάσει ευχάριστα η ώρα. Έτσι αποφεύγουμε την παγίδα. Είναι σ' όλους γνωστό άλλωστε ότι αν πας για πρώτη φορά σε χαρτοπαικτική λέσχη, θα σ' αφήσουν να κερδίσεις για να μπει μέσα σου το μικρόβιο. Και τη δεύτερη φορά θα σ' αφήσουν. Έχουν πολλούς τρόπους και μεθόδους για να σε παγιδέψουν.

Αλλά έστω ότι την πάτησε πλέον το άτομο, τι μπορεί να κάνει ; κατ' αρχήν να προγραμματίζει ασχολίες ή ψυχαγωγίες με καλούς φίλους τη νύκτα, ώστε να ξεχνά το πάθος του όταν νυκτώνει. Να μη φοβάται ότι το πάθος του είναι ακατανίκητο. Όλα μπορεί να τα νικήσει ο άνθρωπος αν επιστρατεύσει όλες τις δυνάμεις του. Ο λαός λέει : "δεν υπάρχει δεν μπορώ, υπάρχει δε θέλω". Έχει δίκιο. Την ώρα που τρέμεις ολόκληρος από τη στέρηση, δώσε κουράγιο στον εαυτό σου, πείσε τον ότι δε θα συνεχιστεί για πολύ αυτό, ακόμα 5-6 νύχτες θα νιώθει έτσι άσχημα. Μετά θα αρχίσει η αντίστροφη μέτρηση για το πάθος του, θα μειώνεται η δύναμή του πάθους κάθε μέρα που θα περνά, ώσπου να μηδενισθεί. Να σκέφτεσαι εκείνη την ώρα τα κέρδη που θα έχεις νικώντας το πάθος. Κέρδη όχι μόνο οικονομικά, αλλά θα οργανώνεις μια αξιοπρεπή ζωή, θα σου λένε όλοι "μπράβο" για τη νίκη σου και η σύζυγός σου θα επιστρέψει με τα παιδιά πιθανότατα. Δε θα ζεις ολονύκτιες αγωνίες, ατέλειωτα ξενύχτια που υποσκάπτουν την υγεία σου. Η ζωή σου θα είναι πιο εύκολη και

μπορείς και πάλι να γίνεις ένας ευτυχισμένος άνθρωπος. Αν αυτές οι σκέψεις δεις ότι δε σε βοηθάνε, προχώρα στις "μακάβριες" : σκέψου το μέλλον σου σαν χαρτοπαίκτης. Θα εξαντληθείς, θα απειλούν ακόμα και τη ζωή σου γιατί δεν επιστρέφεις αυτά που δανείσθηκαν από ανθρώπους της νύκτας, θα χάσεις τα πάντα και ή θα πεθάνεις "στην ψάθα" ή θα καταντήσεις άστεγος, ρακοσυλλέκτης, "κλοζάρ" όπως λέγεται στην Ευρώπη ή θα βρουν το πτώμα σου ξεβρασμένο σε κάποια ακτή. Αν ούτε αυτές οι σκέψεις σε σώσουν, τότε πήγαινε να το συζητήσεις με ένα έμπειρο ψυχολόγο. Αν ούτε και αυτό πετύχει, πήγαινε σε ένα Μοναστήρι και ζήτησε από τον Ηγούμενο να σε κρατήσει φιλοξενία 20 μέρες ή 30. Πες του το πρόβλημά σου. Κάνε εκεί την αποτοξίνωσή σου. Το έχουν κάνει άλλοι και το κάνουν. Ίσως εκεί μέσα στην ησυχία του Μοναστηριού, με τη βοήθεια των Μοναχών, καταφέρεις να "μαζέψεις τα κομμάτια της ψυχής σου".

Εξάλλου σήμερα υπάρχουν υπηρεσίες (με κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους και κλινικές απεξάρτησης για όλα). Τόλμη και θέληση να έχεις μόνο. Ένας σοφός είπε κάποτε : "δεν υπάρχει πρόβλημα σ' αυτόν τον κόσμο που να μην έχει τη λύση του". Βρες άλλα ζωηρά ενδιαφέροντα στη ζωή σου. Κάνε ένα 15ήμερο ταξίδι στην Ιταλία ή Ισπανία ή όπου θέλεις. Εκεί στη μεγάλη εκδρομή μην παίξεις καθόλου. Άλλωστε θα είναι δύσκολο, γιατί θα είσαι ξένος, θα έχεις παρέα το γκρουπ με το οποίο θα κάνεις την εκδρομή και νέες εμπειρίες που θα σε βοηθήσουν. Ζήτησε 15 ημέρες άδεια απ' τη δουλειά σου για "λόγους υγείας". Κόψε την παρέα με φίλους χαρτοπαίκτες. Πες τους την αλήθεια. Δέσμευσε τα χρήματα που έχεις στην Τράπεζα για 6 μήνες (εκτός αν ξέρεις

ότι θα δανεισθείς, οπότε είναι χειρότερα). Ζήτησε τη βοήθεια και συμπαράσταση προσώπων που σ'αγαπάνε. Γράψου σε πολιτιστικούς συλλόγους, εκδρομικούς ομίλους, χορευτικούς, κάνε νέες γνωριμίες εκεί, ασχολήσου με τα σπορ. Πήγαινε τ' απογεύματα στον Εσπερινό της Εκκλησίας της Ενορίας σου. Μέσα στη γαλήνη του Εσπερινού και στη θέα των εικόνων και καντηλιών, θα δεις, θα νιώσεις καλύτερα. Ζήτησε τη βοήθεια του Θεού στην προσπάθεια την ηρωική που κάνεις, άλλωστε ο θεός να ξέρεις ότι είναι μαζί σου σ'αυτή την προσπάθεια. Και να θυμάσαι πάντα: οι πρώτες νύχτες είναι οι δύσκολες, μετά αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση για το πάθος.

Καζίνο

Εδώ συμβαίνει κάτι περίεργο : ενώ ο χαρτοπαίκτης δέχεται τη μεγαλύτερη ρετσινιά ή ο λαός αυτόν θεωρεί ότι είναι στα πρόθυρα της καταστροφής, οι καζινόβιοι δεν ταυτίσθηκαν με καταστροφές τόσο πολύ. Μεγάλη πλάνη! Για δεκαετίες τώρα γνωστό ήταν το Καζίνο της Πάρνηθας (Αθήνα), έτσι δεν ξέραμε πολλά για το Καζίνο. Άλλωστε στην Πάρνηθα, βασικά παίζαν οι πλούσιοι. Έτσι δεν γίνονταν γνωστά τα δράματα ή λίγα δημοσιεύονταν. Τα τελευταία χρόνια όμως οι Κυβερνήσεις έδωσαν άδειες για νέα καζίνο, έτσι το τοπίο άλλαξε. Τα νέα καζίνο δημιουργήθηκαν στην επαρχία, άρα τα θύματα τώρα είναι ο λαός και όχι οι εφοπλιστές. Ήδη κάθε τόσο μαθαίνουμε από τις εφημερίδες για ασύλληπτες τραγωδίες που παίζονται στα Καζίνο. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι πρόκειται για μαζικές καταστροφές. Έτσι αγρότες, άσχετοι από Καζίνο, παγίδες κ.λ.π. άρχισαν να γίνονται μόνιμοι θαμώνες

των Καζίνο. Παίζουν τη σοδειά τους. Τη χάνουν. Παίζουν το σπίτι τους, το χάνουν. Παίζουν και το σπίτι που το είχαν για προίκα στην κόρη τους. Ολόκληρα χωριά ξεκληρίστηκαν. Τα διαζύγια φτωχών οικογενειών πήραν μορφή χιονοστιβάδας. Αν πάει κανείς σε Καζίνο, θα δει απ' έξω πολλά τρακτέρ, πολλά αγροτικά φορτηγάκια και θα καταλάβει. Όταν ανέφερα πριν ότι ολόκληρα χωριά ξεκληρίστηκαν κυριολεκτούσα. Πράγματι, μεγάλες περιοχές της χώρας καταστράφηκαν από καζίνο. Το θέμα ανησύχησε βουλευτές των περιοχών αυτών και το πρόβλημα έφθασε στη Βουλή. Αλλά δεν έγινε τίποτα, γιατί όλα είναι νόμιμα. Αγρότες και εργάτες ήρθαν σ' επαφή με τοκογλύφους για να δανειστούν να κερδίσουν αυτά που έχασαν. Χάνουν και τα λεφτά των τοκογλύφων. Δανείζονται από Τράπεζες, τα χάνουν κι αυτά. Τη συνέχεια ; τη γνωρίζετε : ολοκληρωτική καταστροφή της οικογένειας. Όμως και στις πόλεις οι καταστροφές είναι μεγάλες. Πάρα πολλοί πετυχημένοι επιχειρηματίες, μαγαζάτορες νοικοκυραίοι παίζανε το "βιος τους" στο Καζίνο και καταστράφηκαν. Επιχειρήσεις έκλεισαν, εργοστάσια έκλεισαν, μαγαζιά έκλεισαν, άνθρωποι αυτοκτόνησαν, τα διαζύγια βροχή και το κακό συνεχίζεται. Δε θα έχει τέλος.

Τα Καζίνο είναι νόμιμα και δε θα κλείσουν. Προστατεύονται από το Κράτος, που έχει μεγάλα έσοδα από την υψηλή φορολογία που επιβάλλει στα Καζίνο. Κάποιος γνώστης των πραγμάτων, μου έλεγε ότι πολλά γνωστά μαγαζιά ή επιχειρήσεις που κλείνουν, εμείς νομίζουμε ότι δεν είχαν δουλειά και έκλεισαν, αλλά έκλεισαν από καταστροφή του ιδιοκτήτη στο Καζίνο και αλλάζει χέρια το μαγαζί, ή η επιχείρηση, που πουλιούνται αντί πινακίου φακής. Διάφοροι βουλευτές κατήγγειλαν ότι στα Καζίνο, έξω στο

προαύλιο, κυκλοφορούν συμβολαιογράφοι που εκείνη τη στιγμή που έχασες μπορείς να δανειστείς, με αντάλλαγμα να γράψεις το σπίτι σου ή την επιχείρησή σου υποθήκη κ.λ.π. Αυτό είναι γνωστό σ' όλους. Διάφοροι τοκογλύφοι περιφέρονται στην αυλή των καζίνο, έτοιμοι "να σου προσφέρουν τις υπηρεσίες τους". Κατά τα άλλα το Καζίνο είναι υπέροχο ! Φώτα, πολυτέλεια, κοπέλες με όμορφες σέξυ στολές, μουσική, χορευτικές ατραξιόν, καλλιτέχνες κ.λ.π. συνοδεύουν τη συμφορά σου. Η λύση για σένα είναι να μη πας ποτέ σε καζίνο. Αν όμως είναι αργά πια, τότε η λύση είναι ακριβώς η ίδια με τη λύση του χαρτοπαίκτη που ανέφερα πριν. Ας μην επαναλαμβάνομαι.

Ηλεκτρονικά τυχερά παιγνίδια, κουλοχέρηδες κ.λ.π.

Έχω ακούσει και γι' αυτά καταστροφικές καταστάσεις. Υπάρχουν ενήλικοι που εθίστηκαν και παίζουν καθημερινά το μεροκάματό τους. Ώρες χάνουν μπροστά στον "κουλοχέρη". Συνήθως χάνουν όλα τα λεφτά της ημέρας. Δεν μπορούν ν' απαλλαγούν. Αποκτούν την ίδια ψυχολογία με το χαρτοπαίκτη. Γυρίζουν χαμένοι σπίτι, τσακώνονται με τη σύζυγο και τα παιδιά τους, προκοπή δε βλέπει όλη η οικογένεια. Όμως εδώ θύματα είναι και ανήλικοι. Πολλά παιδιά εθίστηκαν ήδη στα ηλεκτρονικά και αφήνουν μαθήματα και φροντιστήρια και συχνάζουν στα ηλεκτρονικά. Γνωρίζω μαθητή Λυκείου που ενώ έφευγε για το Φροντιστήριο Δέσμης όπως έλεγε στους γονείς του, πατούσε μία ώρα στο Φροντιστήριο και τις υπόλοιπες δύο πήγαινε στο υπόγειο στους κουλοχέρηδες. Τραγωδίες που δεν έρχονται στο φως. Οι γονείς ας έχουν ανοικτά τα μάτια τους και ας προσέχουν τα παιδιά τους.

Στους κουλοχέρηδες, άλλοι σε 2 ώρες χάνουν και 500.000 δραχ. Η λύση ; τα ίδια.

Λαχειομανίες, στοιχήματα αθλητικά, ιππόδρομος κ.λ.π.

Είναι ατέλειωτα παιγνίδια, διάφορα και κάθε 6 μήνες βγαίνει και ένα καινούργιο. Όλα νόμιμα. Εδώ δεν έχω υπόψιν το "νορμάλ παίκτη" που παίζει ελάχιστα και για "την πλάκα του". Έχω υπόψιν αυτούς, που εθίστηκαν και δεν μπορούν πια να ζήσουν χωρίς αυτό, ξοδεύοντας όλα τα λεφτά τους εδώ. Είναι πολλοί αυτοί δυστυχώς, αλλά δεν υπάρχουν στατιστικές (πώς άλλωστε να υπάρξουν ; είναι δύσκολο). Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που αγοράζουν μαζικό αριθμό λαχείων, ξοδεύοντας όλο το βδομαδιάτικό του. Έχουν δώσει εκατομμύρια για λαχεία. Είναι γεγονός αυτά. Πρόκειται για απλούς ανθρώπους του λαού. Ο ιππόδρομος θέλει πολύ μεγάλη προσοχή. Έχουν καταστραφεί ατέλειωτες οικογένειες, άλλωστε τα "μυστήρια" και "περίεργα" παιχνίδια στον ιππόδρομο είναι γνωστά σ'όλους. Το καλύτερο είναι να μην παίζεις καθόλου στον ιππόδρομο. Στοιχηματίζουν για άλογα που άλλα γνωρίζουν γι' αυτά και τους τζόκεϋ και άλλα συμβαίνουν στα παρασκήνια.

Αλλά και στα άλλα "αθλητικά τυχερά παίγνια", σε πολλούς έγιναν εξάρτηση και παίζουν όλα τα λεφτά τους κάθε εβδομάδα νομίζοντας ότι έτσι "θα πιάσουν την καλή". Οι οικογένειές τους τραβάνε καθημερινό μαρτύριο. Φυσικά "η καλή" δεν έρχεται ποτέ. Αλλά κι αν έρθει ένα κέρδος 300.000 δραχ., τι είναι μπροστά τα 6.000.000 δραχ. που έπαιξαν στα τελευταία χρόνια τους ; άλλωστε και οι 300.000 θα παιχτούν το Σάββατο και θα χαθούν.

ΑΝΙΔΕΟΙ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΜΑΝΕΙΣ

Το χρηματιστήριο μόνο ένας ηλίθιος θα το αποκαλούσε τζόγο με την κακή έννοια. Γιατί απλούστατα δεν είναι. Είναι επένδυση και κατά κανόνα βγαίνεις κερδισμένος. Εξάλλου είναι απαραίτητος θεσμός για την πρόοδο της οικονομίας κάθε κράτους. Έτσι ήταν ως τώρα και στην Ελλάδα.

Τα πράγματα άλλαξαν τα τελευταία χρόνια. Έπεσαν πολύ τα επιτόκια κατάθεσης στις τράπεζες και ο Έλληνας είπε : "τι κερδίζω φυλακίζοντας τα χρήματά μου στην Τράπεζα με 5% επιτόκιο ; Λοιπόν, τα ρίχνουν όλα στο χρηματιστήριο και "πιάνω την καλή". Ξέχασε ότι όλα αυτά τα χρόνια (όσα χρόνια λειτουργεί το Χρηματιστήριο), έπαιζαν έμπειροι γνώστες των πραγμάτων. Όχι άσχετοι. Και γι' αυτό κέρδιζαν. Δυστυχώς, όμως εμείς, ο λαός, άσχετα αν έχουμε και κάποιο πτυχίο, δε σημαίνει ότι ξέρουμε από Χρηματιστήριο ώστε να αρχίσουμε να παίζουμε. Το Χρηματιστήριο είναι πολυσύνθετο, απαιτεί πολλές ειδικές γνώσεις, εμπειρία, συμβούλους κ.λ.π. Ο κυρ Γιώργης όμως και η κυρά Κούλα αλλά και εγώ ο ίδιος ο Χολέβας, πόσα γνωρίζουμε για το Χρηματιστήριο ; Νομίζουμε ότι γνωρίζουμε, επειδή διαβάζουμε χρηματιστηριακές εφημερίδες. Πλάνη μεγάλη ! Ούτε το 3% απ' όσα πρέπει να ξέρουμε δεν γνωρίζουμε. Έτσι λοιπόν επιπόλαια 1.200.000 Έλληνες και παραπάνω ρίξαν όλα τα λεφτά τους, τις οικονομίες μιας ζωής, "το βίος τους" στο Χρηματιστήριο. Βλέποντας ότι έφθασε τις 6.000 μονάδες και παραπάνω, ρίξαν και τις τελευταίες οικονομίες τους. Και όλοι γνωρίζουμε τι συνέβη. Οι 6.000 μονάδες γίνανε 3.500 μονάδες. Εμένα το θέμα αυτό, μ' εν-

διαφέρει μόνο στο βαθμό που λειτουργεί στον άνθρωπο σαν "μανιακός τζόγος", εξάρτηση, πάθος, εθισμός. Δυστυχώς, για τον απλό λαό (όχι για όλους βέβαια) λειτούργησε κάπως έτσι. Έβλεπα φίλους να παίρνουν κάθε μία ώρα τηλέφωνο με το κινητό τους, να ρωτάνε για την εξέλιξη της μετοχής τους, σε μία ώρα πάλι, σε άλλη μία ώρα πάλι.

Κάποτε έκανα παρατήρηση ευγενικά στο φίλο μου που ενώ κολυμπούσαμε Καλοκαίρι στη Χαλκιδική, μου λέει : βγαίνω να ρωτήσω για τις μετοχές μου κι έρχομαι. Πριν μία ώρα είχε ρωτήσει. Τέτοια περιστατικά όλοι οι Έλληνες πια μπορούν να διηγηθούν. Ο ίδιος φίλος, ξεκινώντας για την παραλία έπαιρνε 3 χρηματιστηριακές εφημερίδες "να τις διαβάσει στην παραλία !!!". Όταν γυρίζαμε στο Κάμπινγκ αμέσως άνοιγε την τηλεόραση να δει τους δείκτες των μετοχών. Η σύζυγός του γκρίνιαζε με το δίκιο της. Σε μια στιγμή του λέει : "τελευταία χρονιά που έρχομαι διακοπές μαζί σου. Ούτε καν ασχολείσαι με εμένα και τα παιδιά". Και τώρα ερωτώ : αυτή η μορφή του παίκτη χρηματιστηρίου είναι νορμάλ ή τζογαδόρική ; Θυμίζει χαρτοπαίκτη ή όχι ; Είναι πάθος ή όχι ; Οι υγιείς παίκτες χρηματιστηρίου τόσες δεκαετίες που παίζουν και κερδίζουν, δεν έχουν καμία σχέση με το φίλο μου. Δεν ενημερώνονται κάθε μία ώρα. Δεν περιμένουν να πιάσουν "την καλή" μέσα σε λίγες ώρες ή μέρες ή εβδομάδες. Άρα λοιπόν αυτοί οι καινούριοι παίκτες των τελευταίων 4 χρόνων, οι περισσότεροι λειτούργησαν με την ψυχολογία του χαρτοπαίκτη, του τζογαδόρου, κάποιοι και του τυχοδιώκτη. Όμως το Χρηματιστήριο δεν είναι τυχοδιωκτισμός, είναι επιστήμη του κέρδους. Βέβαια, οι περισσότεροι πιστεύω έβαλαν μυαλό. Το κακό όμως έγινε.

Επίλογος

Υπάρχουν θέματα σοβαρότατα, που απασχολούν χιλιάδες ανθρώπους, αλλά δεν ξέρω γιατί, δεν γράφουμε, δεν ενημερώνουμε τον κόσμο. Συνηθίζουμε μόνο για ευχάριστα θέματα (αυτά πουλάνε), συνήθως για έρωτες κ.λ.π., και έτσι δεν πληροφορούμαστε για φλέγοντα θέματα. Αν έστω και ένα τζογαδόρο, χαρτοπαίκτη κ.λ.π. σώσω μ' αυτό το βιβλιαράκι, θα είμαι ευτυχής. Εύχομαι καλή επιτυχία στην ηρωική προσπάθεια της απεξάρτησης οποιασδήποτε μορφής τζόγου.